

T.C.
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI
BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

OKUL SPORLARINA KATILAN ÖĞRENCİLERİN TAKIM
SARGINLIĞI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

AYŞEGÜL ARSLAN

TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. IŞIL AKTAĞ

BOLU, TEMMUZ - 2023

KABUL VE ONAY SAYFASI

AYŞEGÜL ARSLAN tarafından hazırlanan “OKUL SPORLARINA KATILAN ÖĞRENCİLERİN TAKIM SARGINLIĞI” adlı tez çalışması adlı tez çalışması jürimiz tarafından Beden Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı Beden Eğitimi Öğretmenliği Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak oy birliği kabul edilmiştir. 18/07/2023

Jüri Üyeleri

İmza

Danışman
Doç. Dr. Işıl AKTAĞ
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

.....

Üye
Doç. Dr. Gülsen ÖZCAN
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

.....

Üye
Doç. Dr. Yeşer Eskicioğlu
Düzce Üniversitesi

.....

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Onayı

Prof. Dr. İbrahim KÜRTÜL
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir,

aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Teze ilişkin Turnitin adlı programında enstitü müdürlüğünce belirlenen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan benzerlik raporuna göre, tezin benzerlik oranı %30'u geçmemektedir.

Bu çalışma için Sosyal Bilimler İnsan Araştırmaları Etik Kurulundan 26/10/2022 tarihli **2022/398** sayısı ile etik izin alınmıştır.

AYŞEGÜL ARSLAN

ÖZET

**OKUL SPORLARINA KATILAN ÖĞRENCİLERİN TAKIM SARGINLIĞI
YÜKSEK LİSANS TEZİ
AYŞEGÜL ARSLAN
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI
BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI
(TEZ DANIŞMANI: DOÇ. DR. IŞIL AKTAĞ)
BOLU, TEMMUZ - 2023
(XII + 38)**

Bu araştırmada ortaöğretim kurumlarında okul sporlarına katılan öğrencilerin takım sargınlığı düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesini amaçlamaktadır. Araştırmada Düzce ilinde yer alan ortaöğretim kurumlarında eğitim gören basketbol, futbol, voleybol, salon futbolu branşlarında yarışan 130 kız, 186 erkek olmak üzere toplamda 316 öğrenci yer almaktadır. Veri toplama aracı olarak Eys vd. (2009) tarafından geliştirilen Türkçeye uyarlaması Sezer ve Kocaekşi (2016) tarafından yapılan Genç Sporcu Takım Sargınlığı Ölçeği (GSTSÖ) kullanılmıştır. Bulgular değerlendirildiğinde sporcuların cinsiyet, branş, takımda bulunma süresi ve takım derecesi değişkenleri ile takım sargınlığı arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Buna ek olarak takımla geçen süre ve sargınlık arasında pozitif bir ilişkinin varlığından söz edilirken takımın derecesi ve sargınlık arasında negatif bir ilişki tespit edilmiştir.

ANAHTAR KELİMELER: Takım sargınlığı, Okul Sporları, Takım Sporcusu

ABSTRACT

TEAM COHESION OF STUDENTS PARTICIPATING TEAM SPORTS

MSC THESIS

AYŞEGÜL ARSLAN

BOLU ABANT İZZET BAYSAL UNIVERSITY

INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES

DEPARTMENT OF PHYSICAL EDUCATION

PHYSICAL EDUCATION FIELD OF SCIENCE

(SUPERVISOR: ASSOC. PROF. DR. İŞİL AKTAĞ)

BOLU, JULY 2023

(XII + 38)

This study aims to examine the cohesion levels of team players who participated high school sports. 130 girls and 186 boys with a total of 316 team players, competing in basketball, volleyball, football and indoor football were participated. Youth Sport Environment Questionnaire developed by Eys and others (2009) and translated to Turkish by Sezer and Kocaekşi (2016) was used. When the findings were evaluated significant differences were found between the gender, branch, duration time at the team, team degree from tournament and team cohesion. In addition, there was a positive relationship found between time spent at team and team cohesiveness, and negative relationship between team degree from tournament and team cohesiveness.

KEYWORDS: Team cohesion, School sports, Team player

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
KABUL VE ONAY SAYFASI	iii
ETİK BEYAN.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ŞEKİL LİSTESİ.....	ix
TABLO LİSTESİ	x
KISALTMA VE SEMBOLLER LİSTESİ	xi
TEŞEKKÜR	xii
1. GİRİŞ.....	1
1.1 Araştırmanın Amacı.....	2
1.2 Araştırmanın Önemi	2
1.3 Araştırmanın Problem Cümlesi	3
1.3.1 Alt Problemler	3
1.4 Varsayımlar.....	3
1.5 Sınırlılıklar	3
1.6 Tanımlar.....	4
2. ARAŞTIRMANIN KURAMSAL TEMELİ VE İLGİLİ	
ARAŞTIRMALAR.....	5
2.1 Kuramsal Temeller	5
2.1.1 Eğitim	5
2.1.2 Beden Eğitimi	5
2.1.3 Okul Spor Organizasyonları	7
2.1.4 Takım Sargınlığı.....	8
2.1.5 Grup Sargınlığının Kavramsal Modeli	10
2.1.6 Sargınlığın Ölçümü	12
2.2 İlgili Araştırmalar	14
2.2.1 Konu İle İlgili Yurt İçi Araştırmaları	14
2.2.2 Konu İle İlgili Yurt Dışı Araştırmaları	15
3. YÖNTEM.....	17
3.1 Araştırma Modeli.....	17
3.2 Evren ve Örneklem	17
3.3 Veri Toplama Araçları.....	18
3.4 Verilerin Toplanması	19
3.5 Verilerin Analizi	19
4. BULGULAR	20
4.1 Birinci Alt Probleme Ait Bulgular.....	21
4.2 İkinci Alt Probleme Ait Bulgular	22
4.3 Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular	23

4.4 Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular.....	25
5. TARTIŞMA	27
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	31
6.1 Sonuçlar	31
6.2 Öneriler.....	31
7. KAYNAKLAR.....	33
8. EKLER.....	37

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 2.1. Takım Sargınlığında Güçler Modeli.....	9
Şekil 2.2. Spor Takımlarında Sargınlığı Etkileyen Faktörler	11
Şekil 2.3. Grup Çevre Ölçeği'nde Yer Alan Sargınlığın Çok Boyutlu Modeli.	13

TABLO LİSTESİ

Sayfa

Tablo 3.1. Örneklem grubunu oluşturan öğrencilere yönelik bilgiler	17
Tablo 3.2. GSTSÖ'nin geneline ve alt boyutlarına ait güvenirlik değerleri	18
Tablo 3.3. Değişkenlere ilişkin ortalama, stadandart sapma ve basıklık-çarpıklık değerleri.....	19
Tablo 4.1. Katılımcılara ait demografik bilgiler.....	20
Tablo 4.2. Takım sargınlığı alt boyutların cinsiyet değişkenine göre t-testi sonuçları	21
Tablo 4.3. Takım sargınlığı alt boyutlarının branşlara göre betimsel istatistik ve ANOVA sonuçları.....	22
Tablo 4.4. Takım sargınlığı alt boyutlarının takımda bulunma süresine göre betimsel istatistik ve ANOVA sonuçları.....	23
Tablo 4.5. Katılımcıların takım sargınlığı ile takımda bulunma süresine ilişkin korelasyon analizi sonuçları	24
Tablo 4.6. Katılımcıların takım sargınlığı ve takım derecesine ilişkin korelasyon analizi sonuçları.....	25

KISALTMA VE SEMBOLLER LİSTESİ

B	: Basketbol
F	: Futbol
GSTSÖ	: Genç Sporcu Takım Sargınlığı Ölçeği
SF	: Salon Futbolu
V	: Voleybol
-1	: 1 yıldan az
1-2	: 1-2 yıl
+2	: 2 yıldan fazla

TEŞEKKÜR

Lisans ve Lisansüstü eğitimim boyunca bilgi ve birikimleriyle spor psikolojisi alanını tanıtan ve bu alanda tez yazım sürecince beni yönlendiren, olumsuz düşüncelerimde bile bana inanmayı sürdürerek motive eden ve her şeyden önemlisi süreç boyunca destekleriyle daima yanımda olan saygıdeğer hocam ve danışmanım Doç. Dr. Işıl AKTAĞ'a sonsuz saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Verilerinin değerlendirilmesi ve analizinde yardımlarını esirgemeyen değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Önder ŞEMŞEK'e, süreç boyunca sorularıma sabırla cevap verip fikirlerini benimle paylaşan arkadaşım Araş. Gr. Mehmet CEYLAN'a, veri toplama sürecinin sorunsuz geçmesini sağlayan, ilgili okullarda yardımlarını esirgemeyen okul müdürleri ve beden eğitimi ve spor öğretmenlerine, ve jürimde görev alan sayın hocalarım Doç. Dr. Gülsen ÖZCAN ve Doç. Dr. Yeşer ESKİCİOĞLU sonsuz minnet ve teşekkürlerimle.

Son olarak eğitim hayatım boyunca maddi, manevi desteklerini esirgemeyen, sabırla destekleyip yol gösteren ve her zaman yanımda olan canım aileme ve varlığıyla hayatıma anlam katan yol arkadaşım Tolga Can PAY'a sonsuz sevgi ve teşekkürlerimle.

1. GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümü, araştırmada ele alınan konuya yönelik temel bilgileri, problem durumunu, araştırmanın amacını, araştırmanın alt amaçlarını, araştırmanın önemini, sınırlılıklarını ve araştırmada kullanılan tanımlamaları içermektedir.

İnsanlar doğuştan sosyal varlıklardır ve bir yerlere ait olma ihtiyaçlarını gidermek, sosyal ağlara erişmek ve ait olduğunda sağlanabilecek psikolojik faydalardan yararlanmak da dahil olmak üzere çeşitli nedenlerden ötürü gruplara katılma eğilimindedirler. Basitçe bir grupla özdeşleşme eylemi insanlara anlam duygusu ve amaç kazandırır. Grup kavramı; “sosyal ilişkilerle birbirine bağlı iki ya da daha fazla bireyden oluşan topluluk” olarak tanımlamaktadır (Forsyth, 2014).

Grupların önemi ve yaygınlığı spor ortamlarına yansımıştır. Bu bağlamda spor takımları başarıya ulaşmak için üyelerin kendi üstüne düşen görevleri yapabilecek nitelikte ve üyelerin yetenek ve çabasını bir eş güdüm içinde kullanmalarını gerektiren gruplara bir örnektir (Öcel, 2002). Spor takımların başarılı olabilmesi için takım birlikteliği, üyelerin takıma aitlik duygusu ve bağlılıkları gibi birçok faktör bulunmaktadır. Bu birlikteliğin sosyal psikolojide karşılığına takım sargınlığı denilmektedir (Toros, 2011).

1940’lı yıllardan bu yana sargınlık kavramı “dayanışma”, “bütünleşme”, “grup ruhu” benzeri isimlerle psikolojinin birçok alanında deneysel ve sosyal araştırmalar yapılmıştır. Takım sargınlığı ile ilgili yapılan ilk tanımlamalarda sargınlığın “grubu bir arada tutan güçler (Festinger vd., 1950)” ya da “grup üyelerinin çekiciliği” (Casey-Campbell ve Martens, 2009) gibi tanımlama açısından daha kısıtlayıcı bir çerçeve benimsense de daha sonrasında yapılan çalışmalar sargınlığın sosyal yönünü de ele alarak çok boyutlu bir yaklaşıma evrilmişlerdir. Carron vd. (1985) tarafından “grubun amaç ve hedefleri doğrultusunda ve/veya duygusal gereksinimlerinin tatmini için bir arada kalma ve kenetlenmesini sağlayan dinamik bir süreç” şeklinde ortaya atılan bu tanım, takım sargınlığının iki temel boyutu (görev sargınlığı ve sosyal sargınlık) olduğunu dile getiren çok boyutlu bir yaklaşım modelini esas almaktadır (Carron vd., 1985).

Sargınlığın bir grup dinamiği olarak içinde bulunduğu grubun performansını olumlu bir şekilde etkilediği belirtilmiştir (Carless, 2000). Carron vd.

(2002b) sargınlık ile takım performansını ilişkilendiren 46 araştırmayı incelemiş ve orta-yüksek düzeyde pozitif bir ilişki olduğunu saptamışlardır.

Fidan'a göre "eğitim en genel anlamıyla insanları belli amaçlarına göre yetiştirme sürecidir". Spor yapma ve spor kültürü oluşturma'nın temeli, eğitimin ilk kademesinden itibaren atılmaktadır. Bu amaçla geleceğin güvencesi ve teminatı olan Türk gençliğinin genel eğitim süreci içerisinde daha sağlıklı, başarılı, mücadele ve tahammül gücü yüksek insanlar yetiştirilmesinde, beden eğitimi ve spora ihtiyaç vardır. Bu ihtiyacı gidermenin en temel yolu da bireylerin ilköğretim yıllarından itibaren bütün öğrenim hayatları süresince beden eğitimi ve spor dersine katılmasıdır (Sorguç, 1990; akt. Doğar, 2019).

Eğitim ve sporun bir arada olduğu okul spor organizasyonlarının ahlaki ve insani anlamda genel amaçları; çocuk ve gençlerde bedensel, zihinsel, tinsel ve toplumsal sağlık bilincinin oluşmasının sağlanması ve onlara bu değerlerin kazandırılması olarak ifade edilmektedir. Belirtilen bu genel amaçlar doğrultusunda çocuk ve gençlerde dayanışma, iş birliği, adalet, hoşgörü, yardımseverlik gibi değerlerin kazandırılmasının yanında kural bilinci de oluşturularak bireyin toplumsal yaşama uyumu sağlanmaktadır (Pehlivan ve Konukman, 2004).

Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimi destekleyen bu organizasyonlar, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda beceri ve yeteneklerini geliştirerek düzenli ve programlı çalışma alışkanlığı kazanmasına yardımcı olmaktadır. Sporla kazanılan bilgi, beceri ve davranışlar, öğrencileri kötü alışkanlıklardan uzak tutarken serbest zamanlarını daha verimli kullanmasını sağlamaktadır.

1.1 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada ortaöğretim kurumlarında okul spor organizasyonlarına katılan öğrencilerin (voleybol, basketbol, futbol ve salon futbolu) takım sargınlığı düzeylerinin yaş, cinsiyet, branş, takımda bulunma süresi ve takım derecesi göre belirlenmesi amaçlanmaktadır.

1.2 Araştırmanın Önemi

Bir takımın başarısı onu etkileyen çeşitli performans ve performansı belirleyen değişkenlerin ne olduğunun belirlenmesi ve gereken durumlarda da geliştirilmesine bağlıdır. Spor takımlarının başarısı takımın fiziksel, teknik ve taktiksel olarak iyi hazırlanmasına bağlı olduğundan, sportif karşılaşmaların sonucunu bazen çok küçük farklılıklar belirler. Bundan dolayı kazanmak ve kaybetmek arasındaki belirleyici etkenler genellikle psikolojik ve/veya takımla

ilgili durumlar olarak ortaya çıkar. Bu durum özellikle futbol, hentbol, basketbol, voleybol gibi takımdaki sporcuların birbirleriyle etkileşimi ve başarı için birbirine bağımlı olmalarını gerektiren sporlarda daha da önem taşır.

Literatür incelendiğinde takım sargınlığının spor başta olmak üzere askeriye ve iş ortamları gibi farklı alanlarda da araştırma konusu olduğu görülmektedir. Spor ortamında yapılan çalışmalar takım sargınlığının bir sezon boyunca incelendiği, küçük gruplarda veya tek bir takımın sargınlık düzeyinin belirlenmesini amaçlayan araştırmalar olarak göze çarpmaktadır. Okul spor organizasyonlarına katılan takım sporcularını hedef alan bir araştırma olması yönüyle özgün bir çalışma olup, bu alanda çalışmak istenilen araştırmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.3 Araştırmanın Problem Cümlesi

“Ortaöğretim kurumlarında okul spor organizasyonlarına katılan öğrencilerin takım sargınlığı düzeyleri nedir?” sorusuna cevap aramaktadır.

1.3.1 Alt Problemler

1. Öğrencilerin takım sargınlığı düzeylerinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir fark var mıdır?
2. Öğrencilerin takım sargınlığı düzeylerinde spor branşına göre anlamlı bir fark var mıdır?
3. Öğrencilerin takım sargınlığı düzeylerinde takımda bulunma süresine göre anlamlı bir fark var mıdır?
4. Okul Spor Organizasyonları sonunda elde edilen sonuçlar ile takım sargınlığı arasındaki ilişki var mıdır?

1.4 Varsayımlar

Araştırmaya katılan öğrencilerin anket sorularına dürüstçe cevap verdiği varsayılmaktadır.

1.5 Sınırlılıklar

1. Araştırma 2022-2023 öğretim yılı Düzce ili Merkez İlçesinde bulunan ortaöğretim kurumlarında çeşitli branşlarda (basketbol, voleybol, futbol ve salon futbolu) okul spor organizasyonlarına katılan öğrenciler ile sınırlıdır.
2. Toplanan veriler, ölçüm araçları olan; Kişisel Bilgi Formuyla beraber Genç Sporcu Takım Sargınlığı Ölçeği'nin maddeleri ile sınırlıdır.

1.6 Tanımlar

Takım Sargınlığı; “grubun amaç ve hedefleri doğrultusunda ve/veya duygusal gereksinimlerinin tatmini için bir arada kalma ve kenetlenmesini sağlayan dinamik bir süreç” (Carron vd.,1998).

2. ARAŞTIRMANIN KURAMSAL TEMELİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırmanın problem cümlesine açıklık getirecek kuramsal temellerle, bu konu ile alakalı yapılmış yerli ve yabancı çalışmalara yer verilmiştir.

2.1 Kuramsal Temeller

2.1.1 Eğitim

Eğitim, “bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla, kasıtlı olarak istenilen yönde değişiklik oluşturma süreci” olarak belirtilmektedir (Ertürk, 1994; akt. Turan 2020). Benzer bir tanım Erden (2011) tarafından bireylere çeşitli bilgi, beceri, tutum ve değerler kazandırmasını hedefleyen, davranışlarda gözle görülür değişikliklere neden olan doğumdan ölüme kadar devam eden bir süreç olarak tanımlanmıştır.

Tezcan’a (1984) göre eğitim ‘bireyin yaşadığı toplumda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu değerlerdeki diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçler toplamıdır.”

Eğitim tanımlarının ortak noktası, eğitimi bireyleri topluma hazırlayan sosyal bir süreç olarak açıklamasıdır. Bu tanımlar eğitimin genel özelliklerini yansıtmaktadır. Tanımlara göre eğitimin üç özelliği vardır: Birincisi, bireyde davranışlarının hedeflenen yönde değiştirilmesi, ikincisi, bireyde davranış değişikliğinin kendi yaşantısı yoluyla (deneyimleri) gerçekleşmesi, üçüncüsü eğitimin planlı ve programlı bir süreç olmasıdır (Özdemir ve Yalın, 1998; akt. Çelen 2012). Eğitim, bireye kazandırdığı değerler ölçüsünde önemlidir ve bu nitelikli bireylerin fazlalığı toplumun kalitesini ve düzeyini belirtmektedir (Balcıoğlu, 1998).

2.1.2 Beden Eğitimi

Beden eğitimi, vücudun yapı ve fonksiyonlarının geliştirilmesini, eklem ve kasların kontrolünü ve dengeli bir şekilde gelişmelerini sağlayan, serbest zamanların değerlendirilmesini ve fizik gücünü ekonomik bir şekilde kullanarak en verimli şekilde hareket etmeyi öğreten; daha yalın bir ifadeyle bedeni eğitmek için yapılan kurallı, kuralsız faaliyetlerin tümü olarak açıklanabilmektedir (İşler, 2016).

Oyun, cimmastik ve spor gibi eğitici bütün bedensel etkinlikleri içeren genel bir kavram olup, "bedensel etkinlikler içinde ve bedensel etkinlikler aracılığı ile eğitim" şeklinde tanımlanabilmektedir (Larson, 1970; akt. Güven ve Öncü, 2006).

Beden eğitimi için yapılan tanımlara bakıldığında sporla iç içe olduğu görülmektedir. Spor beden eğitimi de kapsayan geniş boyutlu bir etkinlik olarak ifade edilirken, beden eğitimi daha çok oyuna dayalı, üst düzeyde bir teknik, estetiklik özelliği gerektirmeyen hareketler bütünüdür. Beden eğitiminde amaç, dereceler yapmak veya şampiyonluk değildir; beden eğitimi yapılırken istenilen durum, mücadele, performans geliştirme çalışmalarını asgari düzeye indirerek hafifletmektedir. Ancak spor, kişiyi geliştirmek için bedenini zorlanması anlamına gelmektedir. Çünkü bir noktada kazanmak ekonomik, sosyal (onur, statü vb.) ve uluslararası yarış açısından önem arz etmektedir (Pepe, 2005; akt. Dönmez, 2013).

Toplumu oluşturan bireylerin sağlıklı, becerikli, üretken olmaları, dengeli bir kişilik geliştirmelerinde, kısaca beden, zihin, duygu ve sosyal yeteneklerinin ulusal amaçlar doğrultusunda geliştirilmesi ve yönlendirilmesinde etkili araç beden eğitimi ve spor etkinlikleridir. Öğretim kurumlarında beden eğitimi ve spor aktivitelerindeki amaç, her kademedeki öğrencilere hayatları boyunca spor yapma alışkanlıklarını kazandırmak ve sporda yetenekli çocuk ve gençleri ortaya çıkarmak olmalıdır. Bu açıdan spor eğitimi, toplumlar ve eğitim kurumları açısından vazgeçilmez bir gereksinimdir. Özellikle okullarda fiziksel eğitim, yani beden sporla eğitimi genel eğitimin bir parçası olarak kabul edilmektedir (Devlet Planlama Teşkilatı[DPT], 2000).

Bütün bu tanımlamalardan yola çıkarak beden eğitimin ve özellikle spor yapmanın fiziksel, zihinsel, psikomotor ve sosyal açıdan büyük bir öneme sahip olduğunu söylemek mümkündür. Yapılan çalışmalar öğrencilerin sosyalleşmesinde spor yapma sıklığının olumlu bir etkisi olduğunu göstermektedir (Aydın, 2019). Ayrıca spor yapan öğrencilerin depresyon düzeylerinin yapmayanlara göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir (Arslan vd., 2011).

Düzenli spora katılımın orta öğretim öğrencileri üzerinde sorumluluk duygusunu arttırdığı, dışa dönük bir kişilik kazanmalarına yardımcı olduğu böylece dışa dönüklük ve açıklık özelliği arttıkça akademik başarının da arttığı sonucuna ulaşılmıştır (Saygılı vd., 2015). Aydos ve Kürkcü (1997) 13-18 yaş aralığında spor yapan ve yapmayan gruplar arasında fiziksel uygunluk değerleri bakımından anlamlı bir fark bulmuştur. Bu farkı kişilerin toplumda daha kolay kabul görmesini ve sosyalleşmelerini olumlu düzeyde etkilemektedir.

2.1.3 Okul Spor Organizasyonları

Okul sporlarını, farklı spor dallarında, okullarını temsil eden öğrencilerin kendi yaş gruplarında mücadelesini, paylaşmayı, fair play, başarmak vb. kavramları yaşayarak öğrenmelerine yardımcı olan, sadece öğrenci kimliğiyle katılımın sağlandığı organizasyonlar olarak açıklanabilir (Aydemir, 2014).

Okul spor organizasyonları, öğrencilerde spor bilinci oluşturma yanında yarışmaların her aşamasında sporculara yardımlaşmayı, kaynaşmayı, kardeşlik bilincini, hoşgörüyü ve centilmenliği aşılamayı hedeflemektedir (Okul Sporları Faaliyetleri Yönetmeliği, 2019).

Eğitim ve sporun bir arada gerçekleşmesine olanak sağlayan bu organizasyonlar, öğrencileri ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda beceri ve yeteneklerini geliştirmesini ve ayrıca öğrencilerin düzenli ve programlı çalışma alışkanlığı kazanmasına yardımcı olmaktadır. Öğrencilerin sporla kazandığı bilgi, beceri ve yetenekler ile serbest zamanlarını daha verimli kullanmalarını sağlarken kötü alışkanlıklardan da uzak tutmaktadır (Akgül vd., 2012).

Türkiye Okul Sporları Federasyonu (TOSF), Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı tüm okullarda sporu geliştirmek ve tüm yurda yayılmasını sağlayarak ilgili spor federasyonları ile Gençlik ve Spor Bakanlığı okul sporları daire başkanlığı ile koordineli bir şekilde çalışmak suretiyle ülkemizi yurt dışında temsil edecek ekiplerin belirlenmesini sağlamak amacıyla 08.06.2005 tarih ve 162 sayılı bakanlık kararı ile kurulmuştur. İllerde İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından seçilen bir beden eğitimi öğretmeni Gençlik Ve Spor İl Müdürlüğüne teklif edilir ve gerekli yazışmalar tamamlandıktan sonra bağlı olduğu ilin okul sporları il temsilcisi olarak göreve başlar (Türkiye Okul Sporları Federasyonu Ana Statüsü Yönetmeliği, 2014).

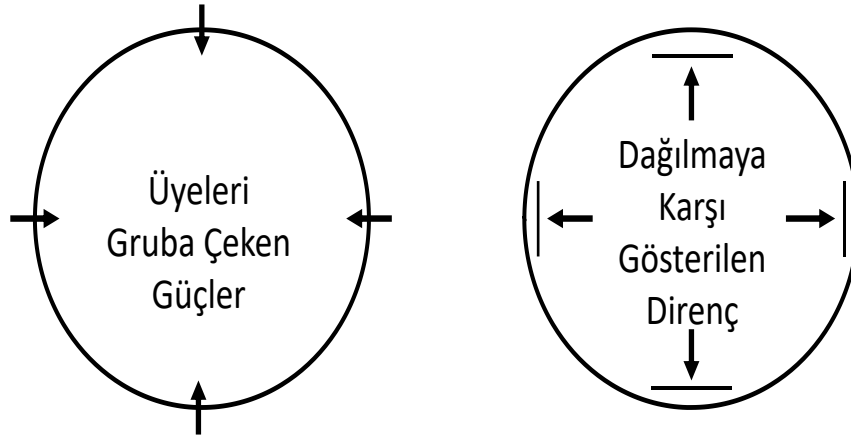
Türkiyede okullarda sporun gelişmesini ve ülke geneline yayılmasını sağlamak amacıyla, kısa, orta ve uzun vadeli stratejik plan ve programlar yapmak, bu konularda tavsiyelerde bulunmak, ilgili spor dallarının bağlı bulundukları uluslararası spor federasyonları tarafından uygulanan uluslararası kuralların ve her türlü talimatların ve teknik kuralların Uluslararası Okul Sporları Federasyonu (ISF) kural ve talimatlarına göre uygulanmasını sağlamak olan federasyon için 9 haziran 2023 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre, Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce yürütülmek üzere, Türkiye Okul Sporları Federasyonu başkaca bir işleme gerek kalmaksızın kapatılmıştır (Okul Sporları Federasyonunun Kapatılması, 2023).

2.1.4 Takım Sargınlığı

Araştırmacılar yıllardır takım sargınlığının iş, ordu ve spor alanlarında en önemli grup değişkenlerinden biri olduğunu dile getirmektedirler (Burke vd.,2014 akt. Mueller vd., 2023). Değişik alanların çalışma konusu olması nedeniyle sargınlık kavramının, her biri farklı bakış açılarına sahip birden çok tanımı bulunmaktadır. Literatürde sargınlık ile ilgili ilk tanım Moreno ve Jennings (1938) tarafından “bireyleri üyesi oldukları grupların içinde tutan güçler” olarak ortaya atılmıştır. Daha sonra Festinger vd. (1950) “üyelerin grup içerisinde kalmalarınıcaar sağlayan kuvvetler toplamı” olarak benzer bir tanım yapmışlardır.

Tanımlamalarda geçen bu güçler/güçler bütünü ikiye ayrılmaktadır. Birinci tip güçler kişinin gruba dahil olmasını ve bireyler arası etkileşim isteğini ifade eden “grubun çekiciliğidir” (attractiveness of the group). Bunlar bireylerin grup içinde tatmin edici ilişkilere ve arkadaşlıklara sahip olma derecesini yansıtır ve üyeler arası bağ/ilişki ne kadar fazla olursa çekicilik düzeyi de bir o kadar artmaktadır. İkinci tip güçler ise kişilerin gruba dahil olmakla kazanacağı faydaları dile getiren “kontrol” (means control) olarak isimlendirilmiştir. Örneğin üst sıralarda yer alan bir okul futbol takımında oynamak, bir sporcunun seçmelerdeki tanınırlığını ve değerini artırabilir veya grup üyelerin bir takım hedeflere daha kolay ulaşmasına aracılık edebilir. Dolayısıyla ulaşılabilirliği grubun kontrolünde olan hedeflerin sayısı ve önemi ne kadar fazlaysa, grubun o kadar uyumlu olduğu söylenmektedir (Festinger vd.,1950).

Güçler modeli temel alınarak yapılmış bir diğer tanımlamada sargınlık: “grubun yıkıcı güçlere karşı gösterdiği direnç” (Gross ve Martin, 1952) olarak tanımlanmış ve grubun çekiciliği ile yıkıcı güçlere karşı direnci arasında bir ilişki olduğu ifade edilmiştir (Şekil 2.1). Yıkıcı güçler mağlubiyet, takım içi iletişim sorunları, dışarıdan olabilecek olumsuzluklar gibi takımın karşılaştığı her türlü güçlüğü temsil etmektedir. Buna göre grup ne kadar sargınsa bu tip olumsuzluklara o kadar direnç gösterir veya bu zorluklara gösterdiği direnç doğrultusunda sargın olmaktadır (Kocaekşi, 2010).

Şekil 2.1. Takım Sargınlığında Güçler Modeli (Carron, 1980)

“Toplam kuvvet” veya “çekicilik” olarak karşımıza çıkan bu kavramlar grupların bir arada kalma sebebini tam olarak açıklamamaktadır. Bir grup üyeler için fazlasıyla çekici olabilir, ancak üyeler arası oldukça düşük bir bağlılığa sahip olabilir. Örneğin bir dernek kurulu üyeleri bulundukları konumun sağladığı prestij veya başka sebeplerden ötürü bu derneğe veya derneğin toplantılarına katılmak onlar için çekici bir güç olabilir ancak bu üyelerin aynı derecede birbirleri arasında bir bağlılığın bulunduğu anlamına gelmemektedir.

Bağlılık “grubun” bir özelliği olsa da ayrı bir varlık olarak “grup” anlayışımızın ve ölçümümüzün ötesindedir. Sonuç olarak araştırmacılar zorunlu olarak araştırmalarını “bireylere” yani grubun somut parçalarına yöneltmişlerdir. Bunun sonucunda bireylerin duygu ve niyetlerini rapor etmelerini istemiş, davranışlarını laboratuvar ve saha ortamlarında gözlemleyerek kaydetmişlerdir. Araştırmacılar daha sonra elde edilen verilerle “grup” düzeyinde meydana gelen olgular ile ilgili sonuçlara varmak için “bireyler” hakkındaki verileri bir araya getirmek zorunda kalmışlardır. Grup bağlılığı üzerine yapılan araştırmaların başına bela olan belirsizlik ve tutarsızlığın çoğunun kökeni burada yatmaktadır. Araştırmacılar grup hakkında fikir edinebilmek için bireyleri incelemek zorunda kalmış ve bunun sonucu olarak hiçbir sargınlık tanımını genel olarak kabul edilebilir bir standart haline gelmemiştir (Mudrack, 1989).

Yıllar geçtikçe sargınlığın tanımı, hem üyeleri bir gruba çeken faktörleri hem de grubun amaç ve hedeflerini içerecek şekilde gelişmiştir. Bu nedenle, grup dinamiklerinde nispeten yeni kabul edilen bir tanım, bağlılığın, “grubun amaç ve hedefleri doğrultusunda ve/veya duygusal gereksinimlerinin tatmini için bir arada kalma ve kenetlenmesini sağlayan dinamik bir süreç” (Carron vd., 1998) olarak

ifade edilmiştir. Carron ve arkadaşları bu tanımla bağlılığın dört önemli yönüne dikkat çeker:

Bunlardan ilki sargınlığın “*çok boyutlu*” olmasıdır. Görünüşte benzer olan gruplar arasında bile farklılık gösterebilen birçok faktör vardır. Örneğin herhangi bir spor takımı görev hedefleri etrafında birleşmiş olabilir ancak sosyal açıdan bir çatışma halinde olabilirler. Aynı şekilde sosyal olarak çok uyumlu olan benzer bir takım, görev hedeflerine bağlı olmayabilir. (Gill, 2000; Carron vd., 1998)

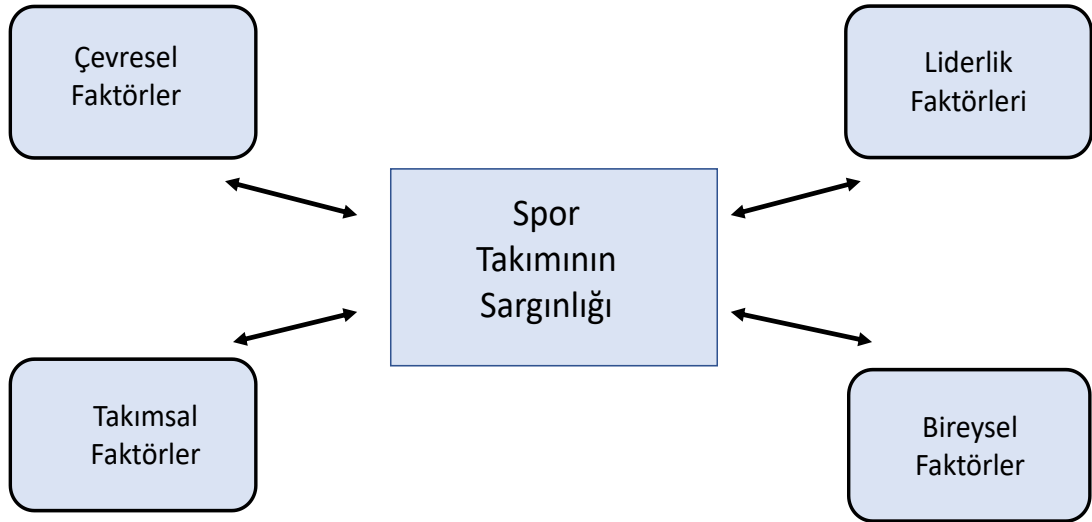
İkinci ana özellik sargınlığın “*dinamik*” oluşudur. Uyum zaman içinde değişebilen durağan olmayan bir yapıdadır. Örneğin bir sosyal grubun oluşum aşamasında ortak bir dini inanç veya sosyoekonomik statü grup birliği için önemli olsa bile zamanla grup hedeflerinin gerçekleştirilmesi ve dostluk bağlarının önemi gibi kavramlar ön plana çıkabilir. Böylece başlangıçta grup uyumuna fayda sağlayan bir kavram zamanla grup içinde önemli olabilir ya da olmayabilir (Carron vd., 1998).

Üçüncü ana özellik sargınlığın “*araçsal*” oluşudur. Uyum, grubun oluşma ve bir arada kalma nedenlerini yansıtır (Carron, 2007). Tüm gruplar, tamamen sosyal amaçlar için oluşturulanların bile, belli bir görevi/hedefi vardır ve gruptaki her bir üyenin kendine has bir amacı vardır. Bu da sargınlığın her iki anlamda da bir amaca yönelik olduğunu göstermektedir.

Tanımlamalarda geçen son özellik ise sargınlığın “*etkileşimsel*” yönüdür. Spor takımları, askeri birlikler veya iş ekipleri gibi yüksek görev odaklı gruplarda bile üyelerin birbiriyle etkileşim ve iletişim olması gerekir. Bu gruplarda uyumun sosyal yönünü yansıtan duygusal bir boyut vardır (Carron vd., 1998).

2.1.5 Grup Sargınlığının Kavramsal Modeli

Carron tanımını temel alarak spor ve egzersiz ortamlarında sargınlığı etkileyen faktörleri sistematik olarak incelemek amacıyla kavramsal bir model oluşturmuştur (Şekil 2.2). Model, spor takımlarının sargınlığı ve sargınlığı faktörler arasında doğrusal bir ilişkinin varlığını savunmaktadır (Carron, 1982; akt. Carron, 2005).

Şekil 2.2. Spor Takımlarında Sargınlığı Etkileyen Faktörler (Carron, 2005)

Çevresel Faktörler: “Takımı bir araya getiren ve amaçlar doğrultusunda çalışmalarını sağlayan en genel güçleri” ifade eder. Oyuncuların kulüplerle olan sözleşmeleri, aile beklentisi, coğrafi imkan veya yetersizlikleri, rekabet düzeyi ve grup büyüklüğü gibi etmenler örnek olarak verilebilir.

Bir takımın haftalık olarak yaptığı antrenman saatlerinin azlığı ve yetersizliği, sporcuların yaşadıkları çevrede olan klüplere katılımı ve onların bulunduğu lig düzeyi sargınlık seviyelerini etkilemektedir. Ayrıca takımdaki kişi sayısı arttıkça, bireysel katılımın düştüğü, çatışmaların çoğaldığı ve oyuncuların kendilerini değersiz hissetmeye başladığı dolayısıyla grup olarak çalışma isteğinin azalması söz konusudur (Carron ve Hausenblas, 1998).

Liderlik Faktörleri: “Takım içinde lider konumunda bulunan bireylerin (antrenör, takım kaptanı vb.) sergiledikleri liderlik tarzı, üyeler ile olan ilişkileri ve iletişimlerini içeren davranışlar liderlik faktörlerini” oluşturur. Araştırmalar, liderlerin rolünün takım uyumu için hayati önem taşıdığını göstermiştir. Özellikle, koçların ve kaptanların takım hedefleri, takım görevleri ve takım üyelerinin rollerine ilişkin açık ve tutarlı iletişimleri uyumu önemli ölçüde etkilemektedir. Ergen sporcularla yapılan çalışmada yüksek düzeyde görev odaklı bir motivasyonel iklimin takım uyumuna katkıda bulunduğunu ortaya koymaktadır (Horn vd., 2012).

Takımsal Faktörler: Bu faktörler “takıma özgü görev ve nitelikleri, sporun türü (bireysel veya takım sporları), üretkenlik normlarını, başarı için hissedilen arzuyu, takımın pozisyonunu ve sürekliliğini” ifade eder. Carron (1982) uzun süre bir arada kalan ve grup başarısı için güçlü bir arzuya sahip olan ekiplerin aynı

zamanda yüksek düzeyde grup sargınlığı sergilediğini savunmaktadır (Carron, 1982; akt. Weinberg ve Gould, 2015). Ayrıca görev niteliği gereği aşırı kaygının olduğu zamanlarda (örneğin, savaş durumu) sargın grupların sargın olmayanlara göre daha başarılı performans gösterme eğilimindedirler (Howel ve Dipboye, 1986; akt. Kocaekşi ve Koruç, 2012).

Voleybol, hentbol gibi sporcuların birbirleriyle iletişim, yardımlaşma ve etkileşimin olmazsa olmaz olduğu takım sporları; buna karşın takımın toplam puanı için bireysel performansın ön planda olduğu atıcılık, dart gibi bireysel sporlar sargınlık açısından değerlendirildiğinde takım sporlarında sosyal sargınlığın bireysel sporlarda ise görev sargınlığının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Carron ve Hausenblas, 1998).

Bireysel Faktörler: “Egzersiz ortamında sargınlıkla ilgili bireysel faktörler, demografik özellikler (örneğin, üye benzerliği, cinsiyet), bilişsel süreçler ve dürtüler (örneğin, sorumluluk algıları, kaygı) ve davranış (sosyal kaytarma, bağlılık) gibi bireysel özelliklerden” oluşur.

Eitzen (1975) sporcuların benzer sosyal geçmişe sahip olmalarını takım sargınlığına daha hızlı bir şekilde katkı sağladıklarını söylemektedir. Diğer bir yandan sargınlığın cinsiyete göre değiştiğini (Görgüt, 2017; Sezer, 2016) dile getiren çalışmaların varlığı kadar herhangi bir fark olmadığını (Polat vd., 2019) gösteren çalışmalar da söz konusudur. Sargınlık empati duygusunu (Dorak ve Vurgun, 2006), tutkuyu, öz yeterliği artırırken kaygı ve depresyonu azaltmaktadır (Paradis vd., 2012). Ayrıca takım sargınlığı arttıkça üyelerin devamsızlığının ve kaytarmalarının azaldığı, aktiviteye bağlılıklarının arttığı gözlenmektedir (Carron vd., 1985).

2.1.6 Sargınlığın Ölçümü

Sargınlık ve değişkenler arasında bir ilişkinin varlığından söz edilebilmesi için sargınlığın ölçülebilir bir kavram olması gerekmektedir. Literatürde sargınlığın ölçümü sosyogramlar ve envanterler kullanılarak yapılmıştır.

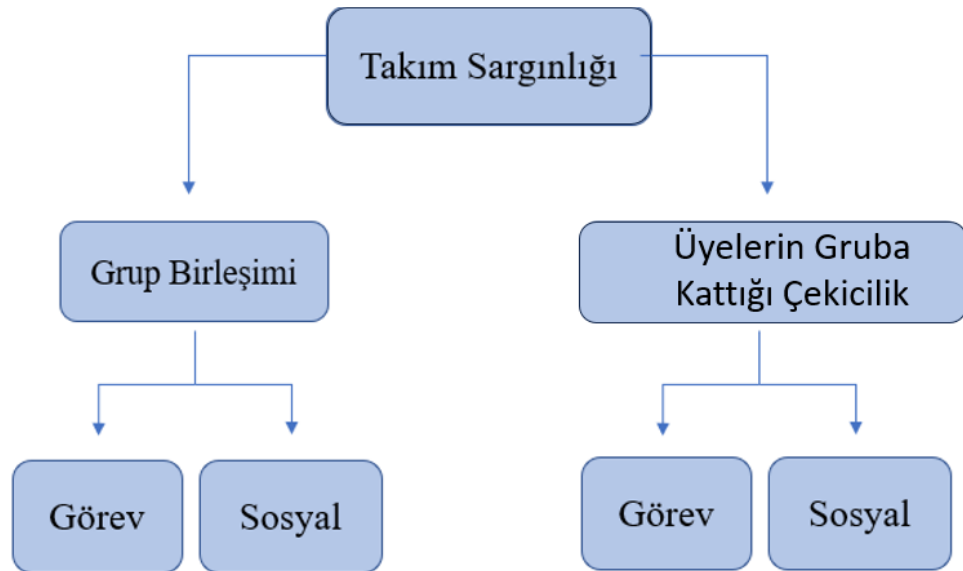
Sosyogramlar, grup üyelerinin bağlılığı ve çekiciliğini ortaya çıkarır aynı zamanda gruplaşmaların varlığını, üyelerin yakınlık algılarını ve kişiler arası ilişkilerinin düzeyi hakkında fikir vermesi sebebiyle sosyal uyumu ölçmek için kullanılan bir araçtır. Gizlilik sağlanarak yürütülen çalışmalarda “Sezon dışında çalışmayı en çok istediğin üç kişiyi ve birlikte çalışmak istemediğin üç kişiyi söyleyin.” gibi sorularla grup üyeleri arasında en çok tercih edilen veya dışlanan

üyeleri, grup içi arkadaşlık seçimlerini tespit etmeyi amaçlamaktadır (Weinberg ve Gould, 2015).

Sosyogramlar dışında takım sargınlığının ölçümünde en çok kullanılan yöntem ölçeklerdir. Yapılan ilk çalışmalarda genellikle Martens vd. (1972) tarafından geliştirilen Spor Sargınlık Ölçeği (Sport Cohesiveness Questionnaire) kullanılmıştır. Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmalarının yetersizliği ve ölçekteki çoğu maddenin sosyal sargınlık düzeyini ölçmesi gibi nedenler ölçeğin kullanımını kısıtlamıştır. Yukelson vd. (1984) tarafından sargınlığının çok boyutlu doğası dikkate oluşturulan Çok Boyutlu Spor Sargınlık Ölçeği (Multidimensional Sport Cohesion Instrument) kullanılan bir diğer ölçektir.

Geliştirilen ölçeklerin yetersizliği, yapılan çalışmaların belirli bir sistematik düzen halinde gerçekleştirilememesi, ölçeklerin geçerlik ve güvenirliğinin sağlanamaması gibi nedenler araştırmacıları farklı ölçek arayışlarına itmiştir. Carron vd. (1985) tarafından özellikle spor takımlarında sargınlığının belirlenmesini sağlamak amacıyla Grup Çevre Ölçeği Group (Enviroment Questionnaire) geliştirilmiştir. Ölçekte sargınlık kavramı sistematik bir yapı dahilinde ele alınarak “bireyler arası çekicilik” ve “grubun birleşimi” olarak 2 ana boyuta ayrılmıştır. Bu boyutlar da “Görev ve Sosyal” olarak iki boyuta daha ayrılmıştır.

Şekil 3’te modele dair boyutlar ve alt boyutlar gösterilmiştir.

Şekil 2.3. Grup Çevre Ölçeği’nde Yer Alan Sargınlığının Çok Boyutlu Modeli (Carron vd., 1985)

Şekil 2.3’de yer alan alt boyutlar incelendiğinde;

- Grup birleşimi-görev, grubun, hedefler doğrultusunda birlik olmasını;
- Grup birleşimi-sosyal, grubun, antrenmanlar ve maçlar dışında kalan sosyal ortamlardaki birlikteliğini;
- Üyelerin gruba kattığı çekicilik-sosyal, grubun arkadaşlık düzeyini;
- Üyelerin gruba kattığı çekicilik-görev ise gruptaki üyelerin grubun oyun tarzına uyum göstermelerini ifade etmektedir (Weinberg ve Gould, 2015).

2.2 İlgili Araştırmalar

2.2.1 Konu İle İlgili Yurt İçi Araştırmaları

Sezer’in (2016) futbol, basketbol ve voleybol gibi takım sporlarıyla uğraşmakta olan genç sporcularla (14-17yaş) yaptığı çalışmada cinsiyete göre anlamlı bir fark bulmuştur. Yapılan çalışmada kadın sporcuların görev ve sosyal alt boyutunun ikisinde de erkeklere göre daha yüksek puan ortalamalarına sahip olduğu görülmektedir.

Görgüt (2017) hentbolcuların takım birlikteliklerini incelemek amacıyla yapmış olduğu çalışmada sargınlık ölçeğinin alt boyutlarının tamamında erkek ve kadınlar arasında kadınlar lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Soyer vd. (2010) bu sonucu destekler nitelikte bulgulara ulaşmışlardır.

Cinsiyet ve sargınlık arasına fark olduğunu bulan araştırmaların yanı sıra sargınlığın cinsiyete göre değişmediğini dile getiren çalışmalar da mevcuttur. Polat vd. (2019) Niğde ilindeki takım sporcularının grup sargınlığı ve başarı motivasyonu arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmada takım sargınlığı ve cinsiyet arasına anlamlı bir fark tespit etmemiştir.

Demir vd. (2018) tarafından yapılan bir başka çalışmada 186 futbolcu ve 105 voleybolcu olmak üzere toplam 291 sporcunun takım sargınlığı ve cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir.

Takım sargınlığı ve branşlar arası ilişki incelendiğinde Dorak ve Vurgun (2006), grup sargınlığı düzeylerinin spor branşları arasında farklılaştığı belirlenmiştir. Buna göre voleybolcuların hentbolculardan, futbolcuların ise hentbol ve basketbolculardan takım sargınlığı puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur. Bu çalışmanın yanı sıra Polat vd. (2019) takım sporcularında grup sargınlığı düzeyi ve branşlar arasında anlamlı bir bulunmadığını ancak futbolcuların sargınlık düzeylerinin voleybol, basketbol ve hentbolculardan daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir.

Tümbaşer (2020) futbol ve basketbolcuların grup sargınlığı ve narsistik kişilik özelliklerinin incelendiği çalışmada basketbol ile futbol arasında branşa göre sargınlık düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmamasına rağmen futbolcuların sargınlık düzeyi daha yüksek çıkmıştır.

Takım sargınlığının takımla geçen süreye göre değerlendirildiğinde, Davarcı (2008) takımda bulundukları süre değişkenine göre takım sargınlığı arasında anlamlı fark bulmuştur. Sezer (2016) takımda bulundukları süre 3 yıl ve daha fazla olan sporcuların envanterin sosyal alt boyutlarında aldıkları puan ortalamalarının, takımda 0-2 yıl arasında bulunan sporculara göre daha yüksek olduğunu buna karşın sporcuların takımda bulunma süreleri ile takım sargınlığı arasında anlamlı bir farkın bulunmadığını dile getirmiştir.

2.2.2 Konu İle İlgili Yurt Dışı Araştırmaları

Carron vd. (2002b) tarafından sargınlık ile performans arasındaki ilişkiyi açıklamak için yapılan meta-analizi çalışmada, kadın sporcularda erkek sporculara göre takım sargınlığı-performans ilişkisinin daha kuvvetli bir bağa sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Takım sporlarında görev uyumu ile takım başarısı arasında güçlü bir ilişki bulunurken (Carron vd., 2002a), uyumlu gruplarda üyelerin daha yüksek bireysel performans gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır (Heuze vd., 2006).

Kebalii vd. (2015) futbol oynayan kadın sporcuların performansları ile takım sargınlığı arasında pozitif bir ilişki olduğunu bulmuştur. Ayrıca takım sargınlığının görev sargınlığı alt boyutu yüksek olan sporcuların daha başarılı olduklarını açıklamıştır.

Javed vd. (2015) Pakistanlı 510 hokey oyuncusu ile yaptıkları çalışmada takım sargınlığı ve performans arasında anlamlı pozitif bir ilişki bulmuştur.

Rusu (2020) çalışmada Romanya’da takım sporlarındaki sporcularla yaptıkları çalışmada cinsiyetin takımdaki sosyal sargınlığı ve görev sargınlığını etkilemediğini belirtmiştir. Ayrıca sahası nispeten küçük olan sporlardaki takım sargınlığının (voleybol, basketbol gibi) sahası büyük olan sporlara (futbol, rugby gibi) nispeten anlamlı derecede yüksek olduğunu tespit etmiştir. Bunu da sporcuların daha küçük sahalarda olmasının daha iyi iletişim kurmalarına olanak sağlaması olarak yorumlamışlardır.

Eys vd. (2009) gençler için takım sargınlığı ölçeği geliştirirken yaptıkları çalışmada takım sporu yapan gençlere takımda sargınlığın artırılması için ne yapılmalı sorusunu sormuş ve verilen yanıtlara göre takım ve sosyal sargınlık olarak

verilen yanıtları guruplandırmıştır. Buna göre takım sargınlığını artırmak için etkili iletişim, beraber çalışma, diğerlerinin yeteneklerini anlama gibi başlıklar ön plana çıkarken sosyal sargınlık için, arkadaşlık, takım dışı etkinliklere katılma ve birbirini anlama gibi başlıklar öne çıkmıştır.

Bruner vd. (2014) yaptıkları çalışmada lise düzeyindeki sporcuların görev ve sosyal sargınlıklarının gelecek ile ilgili plan yapma, sporda ve takımdaki statü ve kişisel ve sosyal becerileri belirleme ile ilişkisine baktıklarında yüksek görev sargınlığına sahip sporcuların sporcularda daha az negatif duygulara ve beklentilere sahip olduklarını, yüksek sosyal sargınlığa sahip sporcuların ise daha fazla olumlu deneyimleri algıladıklarını tespit etmiştir.

Yapılan çalışmalar değerlendirildiğinde sargınlık ve başarı arasındaki ilişkinin varlığı ve önemi özellikle takım sporlarında ön plandadır. Daha iyi sonuçlar almak isteyen takım üyelerinin elde ettikleri sonuçlar hem bireysel performanslarının hemde takım olarak birlikte gösterdikleri mücadele ve koordinasyonun birleşimidir. Bir sporcunun yeteneği ve gösterdiği yüksek performans tek başına sonucu değiştirecek kadar etkili olmayabilir. Burada önemli olan takımın birlikte gösterdiği performans ve koordinasyondur. Takım sargınlığı kavramı bu noktada bireyleri takımda tutan bir güç olarak başarının anahtarlarından biri olarak görülmesi oldukça mümkündür.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeline evren ve örnekleme, veri toplama araçlarına, verilerin toplanması ve analiz yöntemlerine yer verilmiştir.

3.1 Araştırma Modeli

Grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalar tarama (survey) araştırmaları, ilişkileri ve bağlantıları inceleyen araştırmalar ilişkisel araştırmalardır (Büyüköztürk, 2022).

Bu çalışmada takım sargınlığı ve değişkenler arasındaki ilişkiyi olduğu haliyle ortaya çıkarmak ve var olan durum hakkında fikir oluşturmak amacıyla ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada, veri toplama sürecinde öğrencilerin gönüllük esasıyla katıldığı ölçme aracı olan anket açıklanarak uygulanmış ve elde edilen veriler değerlendirilmiştir.

3.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2022-2023 eğitim öğretim yılı Düzce ili Merkez ilçesinde bulunan ortaöğretim kurumlarında okul spor organizasyonlarına katılan; futbol, voleybol, basketbol ve salon futbolu branşlarındaki öğrenciler oluşturmaktadır. Elde edilecek verilerin belli ölçütleri karşılayan bireyleri (okul sporlarına katılmış olması/takım sporu olması) hedef almasından dolayı örneklem grubu amaçsal örnekleme yöntemiyle seçilmiştir.

Örneklem grubunu evrendeki öğrencilerin tamamı oluşturmakla beraber 15 adet eksik/hatalı doldurulmuş olan anket verisi araştırmaya dahil edilmemiştir. Araştırmaya 130 kız 186 erkek toplamda 316 öğrenci katılmıştır. Örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin branş, cinsiyet ve yaşlarıyla ilgili bilgiler Tablo 3.1’de verilmiştir.

Tablo 3.1. Örneklem grubunu oluşturan öğrencilere yönelik bilgiler

Branş	n	Yaş		
		Min	Max	$\bar{X}$
Basketbol	74	15	18	16.07
Futbol	53	15	18	16.49
Voleybol	128	15	18	15.70

Salon Futbolu		61	15	18	16.52
	Kız	130	15	18	15.82
Toplam					
	Erkek	186	15	18	16.26

3.3 Veri Toplama Araçları

Bu bölümde çalışmada kullanılan veri toplama araçları hakkında bilgi verilmiştir. Katılımcılar ilk bölümde yaş, cinsiyet, spor branşı, takımda bulunma süreleri ve takım derecesini içeren sorulara cevap vermiştir. İkinci bölümde ise Genç Sporcu Takım Sargınlığı Ölçeği'nin sorularına cevap vermişlerdir.

Genç Sporcu Takım Sargınlığı Ölçeği (GSTSÖ): Araştırmada Eys vd. (2009) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Sezer ve Kocaekşi (2018) tarafından yapılan Genç Sporcu Takım Sargınlığı Ölçeği (Youth Sport Environment Questionnaire) kullanılmıştır. GSTSÖ, görev ve sosyal alt boyutlarında yer alan sekizer madde ve geçersiz yanıtları belirlemek üzere aldatıcı 2 olumsuz madde olmak üzere toplam 18 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, dokuzlu likert tipinde bir ölçektir (1- Hiç katılmıyorum, 9-Kesinlikle Katılıyorum) ve puanlaması ölçeğin alt boyutlarında yer alan maddelerin toplanması ile yapılmaktadır. Ölçeğe ait Cronbach's Alpha güvenirlik katsayılarına Tablo 3.2'de yer verilmiştir.

Tablo 3.2. GSTSÖ'nin geneline ve alt boyutlarına ait güvenirlik değerleri

<i>Boyutlar</i>	<i>Görev</i>	<i>Sosyal</i>	<i>Genel</i>
Cronbach Alpha(α) Katsayısı	.826	.858	.892

Tablo 3.2 incelendiğinde, GSTSÖ'nin güvenirliğine ilişkin Cronbach Alpha (α) katsayısı “Görev” boyutunda .826, “Sosyal” boyutta ise .858 olarak hesaplanmıştır. GSTSÖ'nin geneline ait güvenirliğinin ise .892 olduğu görülmektedir. Psikolojik yapılar içeren ölçeklerin minimum .7 düzeyinde Cronbach Alpha katsayısına sahip olması gerekmektedir bu bağlamda GSTSÖ'ye ilişkin güvenirlik düzeyinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır (Field, 2009).

3.4 Verilerin Toplanması

Araştırmanın örneklem grubunu ortaöğretim kurumlarında okul sporlarına katılan öğrenciler oluşturmaktadır. Veri alabilmek için İl Milli Eğitim Müdürlüğünden izinler alınmıştır. Uygulamanın gerçekleştirilebilmesi için turnuva döneminde, ilgili branşlardaki öğrencilere ulaşılmıştır. Uygulama araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiş olup uygulama öncesinde araştırma hakkında gerekli bilgiler verilerek kullanılan ölçme aracı tanıtılmıştır. Gönüllülük esasına göre gerçekleştirilen çalışmada, anket sorularını cevaplamak istemeyen öğrenciler araştırmaya dahil edilmemiştir.

3.5 Verilerin Analizi

Anket verilerinin işlenmesi ve istatistiksel tekniklerle analizinde SPSS Statistics (27) programı kullanılmıştır. Katılımcıların takım sargınlığı alt boyutları ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Çalışmada normal dağılım gösterip göstermediklerini belirlemek üzere basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) değerlerine bakılmış ve analiz sonuçları Tablo 3.3’de gösterilmiştir.

Tablo 3.3. Değişkenlere ilişkin ortalama, standart sapma ve basıklık-çarpıklık değerleri

Değişkenler	$\bar{X}$	S	Skewness	Kurtosis
Görev Sargınlığı	7	1.45	.747	.235
Sosyal Sargınlığı	6.9	1.53	.677	.158

Tablo 3.3’e bakıldığında basıklık-çarpıklık puanlarının ± 1 aralığında olması normal dağılım olduğunu göstermektedir. Veriler varyans analizi (Tek Yönlü ANOVA), Pearson korelasyon analizi ve t-testinden yararlanılarak çözümlenmiştir. Varyans analizi sonucunda anlamlı çıkan ortalamalar arasındaki farkın hangi gruplarda olduğunu anlamak için Post Hoc (Games-Howell) testi kullanılmıştır. Hipotezlerin test edilmesinde anlamlılık düzeyi $p < .05$ ve $p < .01$ olarak alınmıştır.

4. BULGULAR

Bu bölümde Genç Sporcu Takım Sargınlığı Ölçeği'nden(GSTSÖ) elde edilen verilerle öğrencilerin takım sargınlığı düzeylerinin cinsiyet, spor branşı, takımda bulunması süresi ve takım derecesi değişkenlerine göre yapılan analiz bulguları yer almıştır.

Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin kişisel bilgilerini belirlemeye yönelik yapılan betimsel istatistik analizi sonuçları Tablo 4.1'de verilmiştir.

Tablo 4.1. Katılımcılara ait demografik bilgiler

Demografik özellikler	N	%
Yaş		
15	99	31,3
16	112	35,4
17	86	27,2
18	19	6,0
Cinsiyet		
Kız	130	41,1
Erkek	186	58,9
Spor Branşı		
Futbol	74	23,4
Basketbol	53	16,8
Voleybol	128	40,5
Salon Futbolu	61	19,3
Takımla Geçen Süre		
1 yıldan az	191	60,4
1-2 yıl	80	25,3
2 yıldan fazla	45	14,2
Toplam	316	100

Tablo 4.1'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin %41,1'inin kız, %58,9'unun erkek olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların %23,4'ü basketbol, %16,8'i futbol, %40,5'i voleybol ve %19,6'sı salon futbolu oynamaktadır. Katılımcıların yarısından fazlası (%60,4) takımla 1 yıldan daha az, %25,3'ü 1–2 yıl arasında, %14,2'si ise 2 yıldan daha fazla süre geçirdiği tespit edilmiştir.

4.1 Birinci Alt Probleme Ait Bulgular

“Öğrencilerin takım sargınlığı düzeylerinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir fark var mıdır?” alt problemine ait bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.2'de öğrencilerinin takım sargınlığı düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemeye yönelik yapılan t-testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 4.2. Takım sargınlığı alt boyutların cinsiyet değişkenine göre t-testi sonuçları

Alt boyut	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	p
Görev	Kız	131	6.81	1.55	256	1.86	.065
	Erkek	185	7.13	1.37			
Sosyal	Kız	131	6.71	1.66	247	2.12	.033*
	Erkek	185	7.09	1.41			

*p<0.05

Tablo 4.2 incelendiğinde öğrencilerin görev sargınlığı ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark ($t_{(256)} = 1.26$, $p > .05$) görülmemektedir. Ortalama puanlar incelendiğinde erkek öğrencilerin ($\bar{X} = 7.13$) görev sargınlığı düzeylerinin kız öğrencilerden ($\bar{X} = 6.81$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre cinsiyet ile görev sargınlığı arasında anlamlı bir farklılık olmadığı için etki büyüklüğü hesaplanmamıştır.

Öğrencilerin sosyal sargınlık ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir ($t_{(247)} = 2.12$, $p < .05$). Ortalama puanlar incelendiğinde erkek öğrencilerin ($\bar{X} = 7.09$) sosyal sargınlık düzeylerinin kız öğrencilerden ($\bar{X} = 6.71$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Etki büyüklüğü hesaplandığında $n^2 = .02$ olarak bulunmuştur ve bu değer düşük düzeydedir. Etki büyüklüğü değeri (n^2) 0.00 – 1.00

arasında değişir ve .01, .06, .14 düzeyindeki n^2 değerleri, aynı sırayla “küçük”, “orta ve “geniş” etki büyüklüğü olarak yorumlanmaktadır (Büyüköztürk, 2020).

4.2 İkinci Alt Probleme Ait Bulgular

“Öğrencilerin takım sargınlığı düzeylerinde spor branşına göre anlamlı bir fark var mıdır?” alt problemine ait bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.3’de öğrencilerinin takım sargınlığı düzeylerinin spor branşı değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemeye yönelik yapılan ANOVA tablosu sonuçları yer almaktadır.

Tablo 4.3. Takım sargınlığı alt boyutlarının spor branşı değişkenine göre betimsel istatistik ve ANOVA sonuçları

Alt boyut	Branş	N	$\bar{X}$	Sd	F	P	Anlamlı Fark
Görev	Basketbol (B)	74	6.82	312	9.519	.000*	SF > B,F,V
	Futbol (F)	53	6.81				
	Voleybol (V)	128	6.78				
	Salon Futbolu (SF)	61	7.86	315			
Sosyal	Basketbol (B)	74	6.97	312	9.794	.000*	SF > B,F,V
	Futbol (F)	53	6.73				
	Voleybol (V)	128	6.59				
	Salon Futbolu (SF)	61	7.80	315			

* $p < 0.05$

Tablo 4.3 incelendiğinde öğrencilerin spor branşlarına hem göre görev sargınlığı($F_{(3,312)} = 9.519$, $p < .05$) alt boyutunda hemde sosyal sargınlık ($F_{(3,312)} = 9.794$, $p < .05$) alt boyutunda anlamlı bir farklılık görülmektedir. Diğer bir

ifadeyle öğrencilerin spor branşlarına göre görev ve sosyal sargınlığı anlamlı bir şekilde değişiklik göstermektedir. Farklılıkların hangi branşlar arasında olduğunu belirlemek için post hoc analizi (Games-Howell) yapılmıştır. Sonuçlara göre salon futbolu(SF) branşındaki öğrencilerin ortalama puanlarının diğer branşlardan anlamlı şekilde farklılaştığı görülmüştür. Yapılan analiz için görev sargınlığı alt boyutuna hesaplanan eta-kare(η^2) değeri $55.599/663.074 = .08$ 'dir. Sosyal sargınlık alt boyutunda η^2 değeri $63.277/735.233 = .08$ 'dir. Hesaplanan etki büyüklüğü değerleri orta düzeydedir.

4.3 Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular

“Öğrencilerin takım sargınlığı düzeylerinde takımda bulunma süresine göre anlamlı bir fark var mıdır?” alt problemine ait bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.4’de öğrencilerinin takım sargınlığı düzeylerinin takımda bulunma süresi değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemeye yönelik yapılan ANOVA tablosu sonuçları yer almaktadır.

Tablo 4.4. Takım sargınlığı alt boyutlarının takımda bulunma süresine göre betimsel istatistik ve ANOVA sonuçları

Alt Boyut	Süre	N	$\bar{X}$	Sd	F	P	Anlamlı Farklılık
Görev	1 yıldan az (-1)	191	6.84	2			
	1-2 yıl (1-2)	80	7.34	313	3.486	.032*	1-2 > -1
	2 yıldan fazla (+2)	45	7.09	315			
Sosyal	1 yıldan az (-1)	191	6.70	2			
	1-2 yıl (1-2)	80	7.33	313	6.097	.003*	1-2 > -1
	2 yıldan fazla (+2)	45	7.24	315		.026*	1-2 > +2

*p<0.05

Tablo 4.4 incelendiğinde öğrencilerin takımda bulunma sürelerine göre görev sargınlığı alt boyutunda anlamlı bir farklılık ($F_{(2,313)} = 3.486$, $p < .05$) görülmektedir. Diğer bir ifadeyle öğrencilerin takımda bulunma sürelerine göre görev sargınlıkları anlamlı bir şekilde değişiklik göstermektedir. Farklılıkların

hangi zamanlar arasında olduğunu belirlemek için post hoc analizi (Games-Howell) yapılmıştır. Sonuçlara göre 1-2 yıl(1-2) arasında takımda bulunan öğrencilerin görev sargınlığı ortalama puanlarının 1 yıldan az(-1) süreyle takımda bulunanlara göre anlamlı şekilde farklılaştığı görülmüştür. Yapılan analiz için hesaplanan eta-kare(η^2) değeri $14.447/663.074 = .02$ 'dir.

Öğrencilerin takımda bulunma sürelerine göre sosyal sargınlık alt boyutunda anlamlı bir farklılık görülmektedir ($F_{(2,313)} = 6.097$, $p < .05$). Diğer bir ifadeyle öğrencilerin takımda bulunma sürelerine göre sosyal sargınlıkları anlamlı bir şekilde değişiklik göstermektedir. Farklılıkların hangi zamanlar arasında olduğunu belirlemek için post hoc analizi (Games-Howell) yapılmıştır. Sonuçlara göre 1-2 yıl arasında takımda bulunan öğrencilerin sosyal sargınlık puan ortalamalarının diğerlerine göre anlamlı şekilde farklılaştığı görülmüştür. Yapılan analiz için hesaplanan eta-kare(η^2) değeri $27.570/735.233 = .04$ 'tür. Hesaplanan her iki etki büyüklüğü değeri düşük düzeydedir.

Takımla geçen süre ile sargınlığın alt boyuları arasında ilişkiyi anlamlandırmak üzere Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Analiz sonucu tablo 4.5'de verilmiştir.

Tablo 4.5. Katılımcıların takım sargınlığı ile takımda bulunma süresine ilişkin korelasyon analizi sonuçları

	Takımda Bulunma Süresi	Sosyal	Görev
Takımda Bulunma Süresi	-	.154**	.090
Sosyal		-	.606**
Görev			-

** $p < 0.01$

Tablo 4.5 incelendiğinde takımda bulunma süresi ile sosyal sargınlık arasında pozitif anlamlı ilişki bulunmuştur ($r = 0.154$, $p < .01$). Bu sonuca göre öğrencilerin sosyal sargınlık düzeyleri ve takımda bulunma süreleri arasında düşük

düzeyde pozitif bir ilişkinin varlığından söz edilmektedir. Yani öğrencilerin takımda kalma süreleri arttıkça sosyal sargınlık düzeyleri artmaktadır.

Öğrencilerin takımda bulunma süresi ile görev sargınlığı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($r= 0.090$, $p>.01$).

Korelasyon katsayısının 1.00 olması mükemmel bir pozitif ilişkiyi, -1.00 ise mükemmel negatif ilişkiyi 0.00 ise bir ilişkinin olmadığını gösterir. Korelasyon katsayısının mutlak değeri olarak 0.70 – 1.00 arasında olması yüksek; 0.70 – 0.30 arasında olması orta; 0.30 – 0.00 arasında olması ise düşük bir düzeyde ilişki olarak tanımlanmaktadır (Büyüköztürk, 2020).

4.4 Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular

“Okul Spor Organizasyonları sonunda elde edilen sonuçlar ile takım sargınlığı arasındaki ilişki var mıdır?” alt problemine ait bulgular aşağıda verilmiştir.

Turnuvalar sonrası takımın elde ettiği derece ile sargınlığın alt boyutları arasındaki ilişkiyi anlamlandırmak için yapılan Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 4.6’da verilmiştir.

Tablo 4.6. Katılımcıların takım sargınlığı ve takım derecesine ilişkin korelasyon analizi sonuçları

	Takım Derecesi	Sosyal	Görev
Takım Derecesi	-	-.234**	-.285**
Sosyal		-	.606**
Görev			-

** $p<0.01$

Tablo 4.6 incelendiğinde takım derecesi ile görev ve sosyal sargınlık arasında anlamlı ilişki [$(r_{görev}= -0.285$, $p<.01$), $(r_{sosyal}= -0.234$, $p<.01)$] görülmüştür. Korelasyon katsayısının 0.30 – 0.00 arasında olması ise düşük bir düzeyde ilişki olarak tanımlanmaktadır (Büyüköztürk, 2020). Bu sonuca göre

takımın aldığı derece azaldıkça (yani takım daha iyi derece elde ettikçe) sargınlık düzeyleri artmaktadır.

5. TARTIŞMA

Bu bölümde Genç Sporcu Takım Sargınlığı Ölçeği aracılığıyla elde edilip istatistiksel analizleri yapılan araştırmanın alt problemlerine ilişkin tartışma ve sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

“Ortaöğretim kurumlarında okul spor organizasyonlarına katılan öğrencilerin takım sargınlığı düzeyleri nedir?” sorusuna cevap arayan bu çalışmada elde edilen verilerin analiz sonuçlarına göre tüm öğrencilerin görev sargınlığı düzey ortalaması 7.00, sosyal sargınlık düzey ortalaması ise 6.93 olarak bulunmuştur. Bu ortalamalara göre öğrencilerin sargınlık düzeylerinin yüksek olduğunu söylemek mümkündür.

Araştırmanın birinci alt problemde “öğrencilerin takım sargınlığının görev ve sosyal alt boyutlarında cinsiyetlerine göre anlamlı bir fark var mıdır?” sorusuna cevap aramaktadır. Yapılan analizlere göre öğrencilerin görev sargınlığı düzeyleri ve cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark görülmezken [$t_{(255)} = 1.26, p > .05$] erkek öğrencilerin ($\bar{X} = 7.13$) puan ortalamaları kız öğrencilere ($\bar{X} = 6.81$) göre daha yüksektir. Buna karşın öğrencilerin sosyal sargınlık düzeyleri ve cinsiyetlere göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$t_{(247)} = 2.12, p < .05$]. Erkek öğrencilerin puan ortalaması ($\bar{X} = 7.09$) kız öğrencilerden ($\bar{X} = 6.71$) anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Literatürde takım sargınlığı ve cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığını belirten (Demir vd., 2018; Polat vd., 2019) çalışmaların yanı sıra araştırmamızı destekler nitelikte erkeklerin lehine anlamlı farkın bulunduğu çalışmalar da mevcuttur. Eys vd. (2015) erkek sporculardan oluşan takımlarda sargınlık seviyesinin daha yüksek olduğunu belirtirken, Ötken vd. (2017) araştırmasında sargınlığa ilişkin görev çekiciliği alt boyutunda erkek sporcuların lehine anlamlı bir farklılık tespit etmiştir.

Genç sporcularda takım sargınlığının belirlenmesini amaçlayan bir başka çalışmada Sezer (2016) kadın sporcuların takım sargınlığı ortalamalarının ($\bar{X}_{\text{görev}} = 7.32, \bar{X}_{\text{sosyal}} = 7.30$) erkek sporculara ($\bar{X}_{\text{görev}} = 6.75, \bar{X}_{\text{sosyal}} = 6.82$) oranla daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Aynı zamanda Carron vd. (2002b) tarafından sargınlık ile performans arasındaki ilişkiyi açıklamak için yapılan meta-analiz çalışmasında, kadın sporcularda erkek sporculara göre takım sargınlığı-performans ilişkisinin daha kuvvetli bir bağa sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Bu çalışmalar araştırmamıza tezat bir sonuç ortaya koysa da sonuçlar genel olarak

değerlendirildiğinde takım sargınlığının her iki cinsiyet için önemli bir yere sahip olduğunu söylemek mümkündür.

Araştırmanın ikinci alt problemi “öğrencilerin takım sargınlığının görev ve sosyal alt boyutlarında yarıştıkları spor branşına göre anlamlı bir fark var mıdır?” sorusuna cevap aramaktadır. Öğrencilerin branşlara göre, görev sargınlığı [$F_{(3,312)}=9.519$, $p<.05$] ve sosyal sargınlık [$F_{(3,312)}=9.794$, $p<.05$] düzeylerinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Test sonuçlarına göre salon futbolu branşındaki öğrencilerin hem görev sargınlığı hemde sosyal sosyal sargınlık puanlarının diğer branşlardan anlamlı şekilde farklılaştığı görülmüştür.

Ruso (2020) çalışmasında büyük sahalarda spor yapan takımların sargınlığının nispeten daha küçük sahalarda spor yapan sporculara göre az olduğunu tespit etmiştir. Salon futbolunun saha futboluna göre çok hızlı olması, daha küçük sahada yapılması sporcular arasında iletişimi artıracığından bundan dolayı sosyal sargınlığın yüksek olmasına sebep olmuş olabilir. Takım sargınlığının branşlara göre değişiklik gösterdiğini tespit eden bir başka çalışmada Dorak ve Vurgun (2006) voleybolcuların hentbolculara, futbolcuların ise hentbol ve basketbolculara göre takım sargınlığı puan ortalamaları daha yüksek bulunmuştur. s çeşitli spor dallarındaki (basketbol, futbol, hentbol, su topu, voleybol) sporcular ile yaptığı çalışmada futbolcuların takım birlikteliği düzeyini hentbolculara göre daha yüksek bulmuştur.

Araştırmanın üçüncü alt problem “öğrencilerin takım sargınlığının görev ve sosyal alt boyutlarında takımda bulunma sürelerine göre anlamlı bir fark var mıdır?” sorusuna cevap aramaktadır. Yapılan analizler sonucunda öğrencilerin görev sargınlığı düzeyleri ile takımda bulunma süreleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir [$F_{(2,313)}= 3,486$, $p<.05$]. Farklılığın kaynağına bakıldığında takımda 1-2 yıl arasında ($\bar{X}= 7.34$) bulunan öğrencilerin görev sargınlığı ortalamalarının 1 yıldan az ($\bar{X}= 6.84$) süreyle takımda bulunanlar lehine farklılaştığı görülmektedir.

Öğrencilerin sosyal sargınlık düzeyi ile takımda bulunma süreleri arasında 1 yıldan az süreyle takımda bulunanların diğerlerine göre anlamlı düzeyde [$F_{(2,313)}=3,486$, $p<.05$)] farklılaştığı görülmüştür. Bu sonuçlara göre 1 yıldan az ($\bar{X}=6.70$) süreyle takımda bulunanlar en düşük ortalamaya sahiptir. Takımla geçen süre ve sargınlığın alt boyutları arasındaki ilişkiyi anlamlandırmak için yapılan analize göre takımla geçen süre ve sosyal sargınlık arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur. Takımda bulunma süreleri arttıkça sargınlık düzeyleri artmaktadır.

Öğrencilerin beraber antrenman yapması, ders dışı zamanlarını beraber geçirmesi, iletişimlerini antrenman sonrasında sürdürebilmeleri onların sargınlık düzeylerine olumlu katkı sağlamaktadır.

Sezer (2016) yaptığı çalışmada katılımcıların takımda bulunma süreleri ile sargınlıkları arasında anlamlı bir ilişki bulunmazken, takımda bulunma sürelerine ilişkin ortalama puanlarının, 4-5 yıla kadar artış gösterirken 6 yıl ve üzeri takımda bulunanların ortalama puanlarının 4-5 yıla göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlara 6 yıl ve sonrasında ortalama puanlarda 4-5 yıla göre bir düşüş olsa dahi 6 yıldan daha fazla takımda bulunan sporcuların puan ortalamaları diğerlerine göre (0-1 yıl ve 2-3 yıl) daha yüksektir. Bu çalışmada anlamlı bir fark olmamasına rağmen takımda bulunma sürelerinin ortalama puanları açısından çalışmamızla paralellik göstermektedir.

Araştırmanın dördüncü alt probleminde “turnuvalar sonunda elde edilen sonuçlar ile takım sargınlığı alt boyutları arasındaki ilişki var mıdır?” sorusuna cevap aranmaktadır. Test sonuçlarına göre turnuvalar sonucunda takımın elde ettiği derece ile görev sargınlığı ($r = -0.285$, $p < .01$) ve sosyal sargınlık ($r = -0.234$, $p < .01$) arasında negatif-düşük düzeyde anlamlı ilişki görülmüştür. Bu sonuca göre takımın aldığı derece azaldıkça (daha iyi derece yaptıkça) sargınlık düzeyleri yükselmektedir. Bununla beraber başarının takımı biraraya getirdiği, kenetlenmeyi sağladığı ve görev ve sosyal anlamda daha iyi ilişkiler kurmaya olanak sağladığı düşünülmektedir.

Bireyler, sosyal etkileşimler için ve/veya belirli bir görev gerçekleştirmek amacıyla bir araya getirildiklerinde, birbirleriyle ve bir bütün olarak grup içinde bağlar geliştirerek bir aidiyet duygusu oluştururlar (Høigaard vd., 2006). Araştırmalar, başkalarıyla etkileşime girmenin anksiyete ve depresyon gibi zihinsel sağlık sorunlarının azalttığını (Hoyle ve Crawford 1994), grubun sargınlık düzeyinin sosyal kaytarma (Høigaard vd., 2006) ile negatif bir ilişkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Uyumlu gruplarda üyeler, görevlerini yerine getirmek için daha fazla çaba (Bray ve Whaley, 2001) ve daha iyi bireysel performans (Heuze vd., 2006) gösterme eğilimindedir. Özellikle sosyal açıdan sargın gruplarda üyelerin pozitif ilişkiler geliştirmesi, takım etkinliklerine katılarak sosyal kaytarma davranışının azalması ve tüm bu çabalarının da başarıyı beraberinde getirmesi oldukça olasıdır.

Carron vd. (2002b) yapmış oldukları meta-analiz çalışmasında sargınlıkla ilgili 46 yayınlanmamış araştırmanın sonuçlarını incelemişler ve beklenilenin aksine grubun görev çekiciliğinden çok sosyal çekicilik ile performans arasında bir ilişki olduğunu ifade etmişlerdir.

Carron vd. (2002a) takım sporlarında görev uyumu ile takım başarısı arasında güçlü bir ilişki bulunduğunu belirtmiştir. Mullen ve Copper (1994) yapmış oldukları meta-analiz çalışmasında sargınlıkla ilgili 49 çalışmayı incelemişler ve sargınlığın sadece görev çekiciliği olarak tanımlandığı çalışmalarda sargınlık ile performans arasında ilişki olduğunu ancak sargınlığın üyeler arasındaki çekicilik (sosyal çekicilik) olarak tanımlandığı çalışmalarda ise bu iki değişken arasında bir ilişki olmadığından söz etmişlerdir. Kebaili vd. (2015), çalışmasında futbolcuların takım sargınlığının performans ile doğrudan ilişkisi olduğunu tespit etmiştir. Bununla beraber Kocaekşi ve Koruç'un (2012) başarılı ve başarısız takımların birinci ve ikinci devre ölçümlerini aldığı araştırmada grup sargınlığı düzeyinde anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Görev odaklı gruplarda takımın hedeflerine olan bağlılığın ve bunun sonucunda grubun başarısının ön planda olduğunu söylemek mümkündür. Bir başka açıdan sosyal olarak daha sargın grupların ise geliştirdikleri ilişkiler ve gruba bağlılıklarının temel amacı başarı olmasa bile, yapılan antrenmanlar ve çalışmaların başarıyı etkilediği söylenebilir. Tüm bunlar değerlendirildiğinde başarı için görev sargınlığı ve sosyal sargınlığın önemi ve etkisinin oldukça fazla olduğunu söylemek mümkündür.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1 Sonuçlar

1. Analiz sonuçlarına göre tüm öğrencilerin görev sargınlığı düzey ortalaması 7.00 ve sosyal sargınlık düzey ortalaması ise 6.93 olarak bulunmuştur.

2. Öğrencilerin görev sargınlığı düzeyinde cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermezken sosyal sargınlık düzeyinde erkek öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

3. Öğrencilerin spor branşına göre sargınlık düzeyleri analiz edildiğinde hem görev hem de sosyal sargınlık düzeylerinde salon futbolu branşındaki öğrencilerin en fazla takım sargınlığına sahip olduğu tespit edilmiştir.

4. Öğrencilerin görev sargınlığı ile takımda bulunma düzeylerine bakıldığında takımda 1 – 2 yıl arasında bulunan öğrencilerin takımda 1 yıldan az süreyle bulunan öğrencilere göre daha yüksek görev sargınlığına sahip oldukları tespit edilmiştir. Öğrencilerin sosyal sargınlık ile takımda bulunma sürelerine bakıldığında takımda 1 yıldan az süreyle bulunan öğrencilerin en düşük sargınlığa sahip olduğu tespit edilmiştir.

5. Öğrencilerin okul spor organizasyonları sonucunda elde ettikleri sonuçlara göre takım sargınlığı incelendiğinde hem görev hem de sosyal sargınlık düzeylerinin turnuvada elde edilen derecenin iyileşmesiyle arttığı tespit edilmiştir.

6.2 Öneriler

1. GSTSÖ'nün sadece okul spor organizasyonlarında mücadele eden gençlerle değil aynı zamanda kulüplerdeki amatör/profesyonel sporculara da uygulanması bu konuda karşılaştırılma yapılmasına olanak sağlayacaktır.

2. GSTSÖ araştırmada kullanılan takım sporlarının (futbol, voleybol, basketbol, salon futblou) yanısıra farklı branşlarla da çalışılması, özellikle bireysel sporlarda çalışmaların yapılması bu alanlarda karşılaştırmalar yapıp daha genel sonuçlar ortaya çıkmasına olanak sağlayacaktır.

3. Nicel ve nitel çalışmanın birlikte kullanıldığı bir çalışma yapılması bu konuda daha derin sonuçlar elde etmemize yardımcı olacaktır.

4. GSTSÖ ile veri alınan takımlardan farklı zamanlarda (sezon başı/ortası/sonu gibi), veriler elde etmek; takım sargınlığının ne şekilde değişiklik göstereceğini ve bunun sonuçlarının başarıyı ve birlikteliği ne düzeyde etkilediğinin açıklamayı kolaylaştıracaktır.

7. KAYNAKLAR

(Bu tez çalışmasında APA 7th Edition atıf sistemi kullanılmıştır.)

- Arslan, C., Güllü, M., Tatal, V. (2011). Spor yapan ve yapmayan ilköğretim öğrencilerinin depresyon durumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(2), 120-132. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/bsd/issue/53555/713351>
- Aydın, A. E. (2019) *Ortaokul öğrencilerinin sporda sosyalleşme düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 622331).
- Asamoah, B. ve Grobbelaar, H. W. (2017). Team cohesion and performance during a university soccer championship: two sides of the coin. *South African Journal for Research in Sport, Physical Education and Recreation*, 39(1), 17-31. https://www.researchgate.net/publication/313102523_Team_cohesion_and_performance_during_a_university_soccer_championship_Two_sides_of_the_coin
- Aydemir, İ. E. (2014). *Spor Genel Müdürlüğü'nün Yürüttüğü Okul Sporları Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi: Bolu örneği*, [Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 370709).
- Aydos, L. ve Kürkcü, R. (1997). 13-18 Yaş Grubu Spor Yapan ve Yapmayan Orta Öğrenim Gençliğinin Fiziksel Ve Fizyolojik Özelliklerinin Karşılaştırılması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 31-38. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gbesbd/issue/27952/298493>
- Balcıoğlu, B. (1998). *Beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin değer sistemleri ve sorun çözümlerindeki yeterlilikleri*, [Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 79809).
- Bray, C. D. ve Whaley, D. E. (2001). Team cohesion, effort, and objective individual performance of high school basketball players. *The Sport Psychologist*, 15(3), 260-275. <https://doi.org/10.1123/tsp.15.3.260>
- Bruner, M. W., Eys, M. A., Wilson, K. S., Côté, J. (2014). Group cohesion and positive youth development in team sport athletes. *Sport, Exercise, and Performance Psychology*, 3(4), 219-227. <https://doi.org/10.1037/spy0000017>
- Carless, S. A. (2000). Reply to Carron and Brawley. *Small Group Research*, 31(1), 107-118 <https://doi.org/10.1177/104649640003100106>
- Carron, A. V., Brawley, L. R., Widmeyer, N. (1985). *The Measurement of Cohesion in Sport Teams: The Group Environment Questionnaire*. Sports Dynamics
- Carron, A. V., Brawley, L. R., Widmeyer, W. N. (1998). *The measurement of cohesiveness in sport groups*. In J. L. Duda (Ed.), *Advances in sport and exercise psychology measurement* (s.213-226). Fitness Information Technology.
- Carron, A. V., Bray, S. R., Eys, M. A. (2002a). Team cohesion and team success in sport. *Journal of sports sciences*, 20(2), 119-126. <https://doi.org/10.1080/026404102317200828>
- Carron, A.V., Colman, M.M., Wheeler, J., (2002b). Cohesion and Performance in Sport: A Meta Analysis. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 24(2), 168-188. <https://doi.org/10.1123/jsep.24.2.168>
- Carron, A. V., Eys, M. A., Burke, S. M. (2007). Team cohesion: nature, correlates, and development, *Social psychology in sport*, 91-101.
- Carron, A.V., Hausenblas, H.A., Eys, M.A. (2005). *Group dynamics in sport* (3. baskı). Fitness Information Technology.

- Carron A. V. ve Hausenblas H. A. (1998). *Group dynamics in sport* (2. baskı), Fitness Information Technology.
- Carron, A.V., Widmeyer, W.N., Brawley, L.R. (1985). The Development of Instrument to Assess Cohesion in Sport Teams: The Group Environment Questionnaire. *Journal of Sport Psychology*, 7: 244–266. <https://api.semanticscholar.org/CorpusID:28694251>
- Casey-Campbell, M. ve Martens, M. L. (2009). Sticking it all together: A critical assessment of the group cohesion–performance literature. *International Journal of Management Reviews*, 11(2), 223–246. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2370.2008.00239.x>
- Çelen, A. (2012). *Spor eğitimi modeli ile işlenen voleybol derslerinin öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor erişi düzeylerine etkisi*, [Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 310947).
- Demir, G. T., Namlı, S., Cicioğlu, H. İ. (2018). Futbol ve Voleybol Oyuncularının Grup Sargınlığı ve Empati Düzeyi. *Social Mantality and Researcher Thinkers Journal*, 4(13), 846-859. <http://dx.doi.org/10.31576/smryj.109>
- Devlet Planlama Teşkilatı, Uzun Vadeli Strateji ve Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (2001-2005), Ankara, 2000.
- Doğar, Y. (2019). Beden Eğitimi ve Spor Dersini Okutan Öğretmenlerin Okul İçi ve Dışı Spor Tesis, Araç ve Gereçlerden Yararlanma Durumlarının İncelenmesi (Niğde Örneği). *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 109-119. <https://doi.org/10.21666/muefd.570831>
- Dorak, F. ve Vurgun, N. (2006). Takım sporları açısından empati ve takım birlikteliği ilişkisi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 4(2), 73-77. https://doi.org/10.1501/Sporm_0000000060
- Dönmez, Ş. (2013). *Eğitimde Ortaöğretim Öğrencilerinin Sosyalleşmesinde Beden Eğitimi Ve Sporun Önemi (Gaziantep Mehmet Api Ticaret Meslek Lisesi Örneği)*. [Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 111275).
- Erden, M. (2011) *Eğitim Bilimlerine Giriş*. Arkadaş Yayınevi.
- Eys, M. A., Loughheed, T., Bray, S. R., Carron, A. V. (2009). Development of a cohesion questionnaire for youth: The Youth Sport Environment Questionnaire. *Kinesiology and Physical Education Faculty Publications*, 390-408. <https://doi.org/10.1123/jsep.31.3.390>
- Eys, M., Ohlert, J., Evans, M. B., Wolf, S. A., Martin, L. J., Bussel, M V., Steins, C. (2015) Cohesion and performance for female and male sport teams. *The Sport Psychologist*, 29(2), 97-109. <https://doi.org/10.1123/tsp.2014-0027>
- Festinger, L., Schachter, S., Back, K. (1950). *Social pressures in informal groups; a study of human factors in housing*. Stanford University Pres.
- Field, A. (2009) *Discovering Statistics Using SPSS*. Sage Publications.
- Forsty, D. R. (2014) *Group Dynamics*. Cengage Learning.
- Gill, D. L. (2000) *Psychological Dynamics of Sport and Exercise* (2. baskı). Human Kinetics.
- Good, C. V. ve Merkel, W. R. (1973). *Dictionary of education* (3. baskı). McGraw-Hill Publishing.
- Görgüt, İ., (2017). Hentbolcuların Takım Birlikteliğinin İncelenmesi, *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*; 4(1), 33-43.
- Gross, N. ve Martin, W. (1952). On Group Cohesiveness. *American Journal of Sociology*, 57, 533-546. <https://doi.org/10.1086/221041>

- Güven, Ö. ve Öncü, E. (2006). Beden eğitimi ve spora katılımında aile faktörü. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 10(10), 81-90. <https://dergipark.org.tr/en/pub/spcd/issue/21098/227221>
- Heuzé, J.-P., Raimbault, N., Fontayne, P. (2006). Relationships between cohesion, collective efficacy and performance in professional basketball teams: An examination of mediating effects. *Journal of sports sciences*, 24(1), 59-68. <https://doi.org/10.1080/02640410500127736>
- Høigaard, R., Säfvenbom, R., and Tønnessen, F. E. (2006). The relationship between group cohesion, group norms, and perceived social loafing in soccerteams. *Small Group Res.* 37, 217–232. <https://doi.org/10.1177/1046496406287311>
- Javed, S., Naseer, A., Mahdsharif, A.R., Sheraz, M.İ., Ahmad, M. (2017). The relationship study between cohesion and performance of players of Hockey in Pakistan. *The Spark*, 2(1)
- Kaya, E. B. ve Pazarcık, Y. (2021). Grup Sargınlığının Sosyal Kaytarma ve İş Tatmini Üzerindeki Etkisi. *TroyAcademy*, 6(3), 924-944. <https://doi.org/10.31454/troyacademy.1010466>
- Hoyle, R. H., & Crawford, A. M. (1994). Use of individual-level data to investigate group phenomena issues and strategies. *Small Group Research*, 25(4), 464-485. <https://doi.org/10.1177/1046496494254003>
- İşler, H. (2016) *Beden Eğitimi ve Spor Biliminin Temelleri*. Ergün Yayınevi.
- Kebaili, S., Zanini, N., Arfa, Y. (2015) Impact of Team Cohesion on performance among Tunisian women soccer players. *Journal of Sports and Physical Education*, 2(5), 15-18.
- Kocaekşi, S. (2010). *Hentbol bayan milli takımında zaman değişimi ve performansın grup sargınlığı, sportif kendine güven, öz-yeterlik, hedef yönelimi ve yarışma kaygısı üzerine etkisi*, [Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 267414).
- Kocaekşi, S. ve Koruç, Z. (2012) Başarılı ve Başarısız Hentbol Takımlarının Grup Sargınlığı, Kaygı, Güdülenme ve Yeterlik Düzeylerinin Karşılaştırılması, *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 23(3), 129-143. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sbd/issue/16378/171352>
- Moreno, J. L., & Jennings, H. H. (1938). Statistics of Social Configurations. *Sociometry*, 1(3/4), 342–374. <https://doi.org/10.2307/2785588>
- Mudrack, PE. (1989). Defining group cohesiveness: A legacy of confusion? *Small Group Behavior*, 20(1), 37-49. <https://doi.org/10.1177/104649648902000103>
- Mullen, B. ve Copper, C. (1994). The relation between group cohesiveness and performance: An integration. *Psychological Bulletin*, 115(2), 210–227. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.115.2.210>
- Okul Sporları Faaliyetleri Yönetmeliği. (2 Kasım 2019). *Resmi Gazete (Sayı:30906)*.
- Okul Sporları Federasyonunun Kapatılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi. (9 Haziran 2023). *Resmi Gazete (Sayı:32216)*.
- Öcel, H. (2002). *Takım sporu yapan oyuncularda kollektif yeterlik öz yeterlik ve sargınlık ile başarı algı ve beklentileri arasındaki ilişkiler*. [Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 1135565).
- Ötcan, C. Ç., Demir, G. T., Halıcı, A. (2017). Examination of group cohesiveness levels and goal orientations of basketball players. *SHS Web of Conferences* 37(01041). <https://doi.org/10.1051/shsconf/20173701041>
- Paradis, K., Martin, L., Carron, A. (2012). Examining The Relationship Between Passion and Perceptions of Cohesion in Athletes, *Sport and Exercise Psychology Review*, 8, 22-31. <https://doi.org/10.53841/bpssepr.2012.8.1.22>

- Pehlivan, Z. ve Konukman, F. (2004). Fair-play kavramının geliştirilmesinde okul sporunun yeri ve önemi, *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 49-53. https://doi.org/10.1501/Sporm_0000000028
- Polat, E., Can, B., Şahin, O. (2019). Takım sporcularında grup sargınlığı ve başarı motivasyonu arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 17(1), 35-53. <http://dx.doi.org/10.33468/sbsebd.108>
- Ruso, O. (2020) The evaluation of cohesion in the sports groups with Romanian city. *Physical Culture and Sport Studies and Research*, 85(1), 1-13. <https://doi.org/10.2478/pcssr-2020-0001>
- Saygılı, G., Atay, E., Eraslan, M., Hekim, M. (2015). Düzenli spor yapan ve yapmayan öğrencilerin kişil özellikleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin araştırılması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(1), 161-170. <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefdergi/issue/22600/241454>
- Sezer, U. (2016) Genç sporcularda takım sargınlığı ve kolektif yeterlik inançlarının incelenmesi, [Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 431763).
- Sezer, U. ve Kocaekşi, S. (2018). Genç Sporcu Takım Sargınlığı Ölçeği'nin (GSTSÖ) Psikometrik Özellikleri: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 29(3), 105-113. <https://doi.org/10.17644/sbd.345936>
- Soyer F., Can Y., Güven H., Hergüner G., Bayansaldüz M., Tetik B., (2010). Sporculardaki başarı motivasyonu ile takım birlikteliği arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 225-239.
- Tezcan, M. (1984). *Eğitim sosyolojisi: kuram ve sorunlar*. Çağ Matbaası.
- Toros, T. (2011) Analysis the differentiation between perceived coaching behaviors, goal orientation, team cohesion, perceived motivational climate ve collective efficacy among the young male basketball players before and after the tournament. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 2(1), 27-39. <https://dergipark.org.tr/en/pub/psbd/issue/20573/219213>
- Turan, S. (2020) Okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimine yatkınlıkları ve beden eğitimi dersindeki sportmenlik davranışlarının incelenmesi, (Doktora Tezi), Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü. <https://dergipark.org.tr/en/pub/psbd/issue/20573/219213>
- Tümbaşer, Y. (2020). *Futbol ve basketbolcularda grup sargınlığı ve narsistik kişilik özelliklerinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 641389).
- Türkiye Okul Sporları Federasyonu Ana Statüsü. (1 Ekim 2014). Resmi Gazete (Sayı: 29136 (mükerrer)).
- Weinberg, R. S. ve Gould, D. (2015). *Foundations of Sport and Exercise Psychology* (6. basım). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Yukelson, D. P. (1982). *Group cohesion in sport: a multidimensional approach*. University of North Texas.
- Yukelson, D., Weinberg, R., Jackson, A. (1984). A multidimensional group cohesion instrument for intercollegiate basketball teams. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 6(1), 103-117. <https://doi.org/10.1123/jsp.6.1.103>

8. EKLER

EK 1

Ölçek Kullanımı İçin İzin Yazısı

Ölçek İzni

16 Eylül 2022 11:28

Alıcı

Merhaba

Biraz geç cevap vermek zorunda kaldığım için üzgünüm. Genç Sporcu Takım Sağınılı Öğeli'ni çalışmalarmızda kullanmanızda herhangi bir sakınca görmüyorum. Ekte, ölçeği ve değerlendime kriterlerini ayrıca uyarılama makalesini bulabilirsiniz. Araştırmanızda başarılar dilerim.

İyi çalışmalar,

Ař. Gök

ESTU

Spor Bilimleri Fakültesi

From:

Sent: Wednesday, September 14, 2022 7:57:53 PM

To:

Subject: Ölçek İzni

Saygıdeğer hocam,

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Anabilim Dalında Yüksek Lisans öğrencisiyim. Bu e-maili danışman hocamın in bilgisi dahilinde yazıyorum. Geliştirmiş olduğunuz Genç Spor Çevre Envanterini tez çalışmamda kullanmak için izni istiyorum.

Şimdiden yardım ve katkılarınız için teşekkür ederiz.

EK 2

Araştırmada Kullanılan Anket Formu

Aşağıda yer alan sorular Yüksek Lisans tez araştırmasında kullanmak üzere hazırlanmıştır. Sorulara içtenlikle size en uygun olan seçeneği işaretleyiniz. Cevaplarken **bulunduğunuz okul takımına** göre yanıtlamalısınız. Her soru için bir cevap hakkınız vardır.

Yaş: ☐ 15 ☐ 16 ☐ 17 ☐ 18

Cinsiyet: ☐ Kadın ☐ Erkek

Spor Branşı: ☐ Basketbol ☐ Futbol
☐ Voleybol ☐ Salon Futbolu

Takımla geçen süre: ☐ 0-1 Yıl ☐ 1-2 Yıl
☐ 2-3 Yıl ☐ +3 Yıl

Öğrenim Görülen Lise:

Mسابakalar Sonrası: ☐ 1.lık ☐ 2.lık

Takımın Derecesi ☐ 3.lük ☐ Diğer

Genç Sporcu Takım Sargınlığı Ölçeği

Takım Çalışma Tarzını Değerlendirme									
	1- Hiç Katılmıyorum	2- Kararsızım	3- Kesinlikle Katılıyorum	4	5	6	7	8	9
1. Hepimiz takımımızın hedefleri için aynı bağlılığı paylaşıyoruz.									
2. Takım arkadaşlarımı benimle bir şeyler yapmaya davet ederim.									
3. Takım olarak hepimiz aynı fikirdeyiz.									
4. En iyi arkadaşlarımdan bazıları bu takımdadır.									
5. Takım olarak birlikte çalışma tarzımızı beğenirim.									
6. Takım arkadaşlarımla iyi geçinemiyorum.									
7. Birbirimizle olabildiğince vakit geçiririz.									
8. Takım olarak biz bir bütünüz.									
9. Takım arkadaşlarımla sık sık iletişim kurarım (telefon, yazılı mesaj, internet).									
10. Bu takım performansımı artırmak için bana yeterli olanakları sunuyor.									
11. Takım arkadaşlarımla birlikte vakit geçiririm.									
12. Takım olarak birlikte iyi çalışmıyoruz.									
13. Sezon bittikten sonra da takım arkadaşlarımla iletişim kuracağım.									
14. Takımımızın kazanma isteğinden memnunuz.									
15. Antrenman dışında da birbirimizden ayrılmayız.									
16. Oyun anlayışım takım arkadaşlarımla aynıdır.									
17. Birbirimizle sık sık iletişim kurarız (telefon, yazılı mesaj, internet).									
18. Takım olarak çalışma tarzımızı seviyoruz.									